

Rolnummer 2391
Arrest nr. 61/2003 van 14 mei 2003

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 29 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters P. Martens, R. Henneuse, M. Bossuyt, E. De Groot en J.-P. Moerman, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging

Bij vonnis van 7 februari 2002 in zake het openbaar ministerie tegen W. Tharlissia, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 19 maart 2002, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel de volgende prejudiciële vragen gesteld :

1. « Schendt artikel 29 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, dat bepaalt dat de vreemdeling die op het tijdstip van de inwerkingtreding van de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit de volle leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, het voordeel van het erin vervatte principe van de automatische toekenning van de Belgische nationaliteit niet kan genieten, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het een discriminatie op grond van de leeftijd invoert ? »

2. « Schendt artikel 29 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, dat bepaalt dat de vreemdeling die op het tijdstip van de inwerkingtreding van de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit de volle leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, het voordeel van het erin vervatte principe van de automatische toekenning van de Belgische nationaliteit niet kan genieten, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het een discriminatie op grond van het geslacht van de ouder van Belgische nationaliteit invoert ? »

Memories zijn ingediend door :

- W. Tharlissia, woonplaats kiezende te 1400 Nijvel, rue Saint-André 5, bij op 23 mei 2002 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- W. Tharlissia;
- de Ministerraad.

Op de openbare terechtzitting van 19 maart 2003 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. S. Sarolea, advocaat bij de balie te Nijvel, voor W. Tharlissia;
 - . Mr. C. Wijnants, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. P. Peeters, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en E. De Groot verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De voorschriften van de bijzondere wet op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden in acht genomen.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeshil*

W. Tharlissia werd geboren te Elsene, als zoon van een Algerijnse vader en een Belgische moeder. Hij heeft een verklaring van Belgische nationaliteit ingediend overeenkomstig de bepalingen van artikel 12*bis* van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. De procureur des Konings bij de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel heeft een negatief advies uitgebracht over dit dossier, wat de eiser voor de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel ertoe heeft gebracht aan de ambtenaar van de burgerlijke stand te vragen zijn dossier over te zenden aan de Rechtbank. Nadat de Rechtbank bij vonnis van 22 november 2001 de heropening van de debatten had gelast, heeft zij beslist het Arbitragehof de bovenvermelde prejudiciële vragen te stellen, na te hebben vastgesteld dat uit de door de eiser gegeven uitleg blijkt dat, ofschoon hij thans in de gevangenis verblijft en bijgevolg in een moeilijke situatie verkeert om zijn rechten te doen gelden, hij met het Belgische grondgebied reeds lang een werkelijke en diepe band heeft, maar dat hij tot op heden niet erin geslaagd is die band officieel te doen erkennen. Hoewel hij overigens gebruik lijkt te maken van alle mogelijke procedures teneinde zijn recht om op het Belgische grondgebied te verblijven te doen erkennen, door een beroep te doen op procedures die tegenstrijdig kunnen lijken zoals de procedure tot erkenning van de Belgische nationaliteit vergeleken met de procedure tot regularisatie van zijn statuut of zijn nationaliteitsverklaring, is de Rechtbank van oordeel dat het, in het kader van de lopende procedure, noodzakelijk lijkt die vragen te stellen aan het Arbitragehof.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de eiser voor de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel

A.1.1. Die partij is van mening dat het vroegere Wetboek van de nationaliteit in een discriminerende regeling voorzag, wat betreft de toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van afstamming, aangezien een onderscheid werd gemaakt tussen de kinderen van een mannelijke Belgische onderdaan en de kinderen van een vrouwelijke Belgische onderdaan. De verzoeker is het slachtoffer van die discriminatie, die tegenstrijdig is met de wil van de Belgische wetgever, die de verkrijging van de Belgische nationaliteit door geboorte heeft ingevoerd teneinde de integratie mogelijk te maken van emigranten en in het bijzonder van jonge migranten van de zogenoemde « tweede » generatie mogelijk te maken, die bijzonder grote moeilijkheden ervaren in de gevallen waarin zij enkel nog zeer onrechtstreekse banden hebben met het land van hun ouders. Dat blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de wetten van 28 juni 1984, van 20 juli 1998 en van 1 maart 2000. Het is in die optiek dat beslist is dat elk kind dat in België geboren is, Belg zou kunnen worden door keuze, maar ook en vooral dat elk kind dat in België geboren is uit een Belgische ouder, weze het de vader of de moeder, voortaan Belg zou zijn, zelfs indien de andere ouder een vreemdeling is.

A.1.2. Die partij is van mening dat die verschillen in behandeling discriminerend zijn ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

In de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 191 ervan alsook met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en artikel 26 van het voormelde Verdrag, is het beginsel van niet-discriminatie vastgelegd op het vlak van het genot van de rechten die bij de Grondwet en bij die verdragen zijn erkend. Een verschil in behandeling is enkel in overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wanneer het op objectieve en redelijke wijze kan worden verantwoord, zoals blijkt uit de vaste rechtspraak van het Arbitragehof.

In artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten wordt het recht niet gediscrimineerd te worden, erkend als een onafhankelijk en op zichzelf staand recht. Dat artikel vermeldt bij wijze van voorbeeld en niet op exhaustieve wijze een aantal motieven tot discriminatie. Het beoogt onder meer het geslacht maar ook de leeftijd.

A.1.3. Artikel 29 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit verhindert dat artikel 8 van dat Wetboek op de verzoeker wordt toegepast. Het geeft aanleiding tot een verschil in behandeling onder personen op grond van hun leeftijd. Rekening houdend met de doelstellingen van de wetgever, namelijk de kinderen van de tweede generatie de mogelijkheid bieden Belg te worden, aangezien hun nationaliteit volkomen kunstmatig is, kan die verschillende behandeling niet worden verantwoord. Zij kan weliswaar verantwoord worden tegenover de personen die in het buitenland verblijven of uit een Belgische ouder in het buitenland geboren zijn, teneinde te vermijden dat een enorm aantal personen over de hele wereld buiten hun weten Belgische onderdaan zou worden. Dat is echter niet het geval voor de personen die in België zijn geboren en in België verblijven. De wet geeft geen redenen aan voor de verschillende behandeling van een persoon die op 1 januari 1985 jonger is dan 18 jaar en die in België geboren is uit een Belgische ouder, en een persoon die ouder is dan 18 jaar en die zich in dezelfde situatie bevindt zonder het Belgische grondgebied te hebben verlaten. De partij is van mening dat men zich in dat verband kan laten leiden door de *Charte canadienne des droits et libertés* (artikel 15, 1°) en de rechtspraak van het hoogste Canadese gerechtshof, dat inzake verplichte pensionering een op leeftijd gegronde discriminatie heeft afgekeurd.

De partij brengt tevens het arrest van het Arbitragehof nr. 50/98 van 20 mei 1998 in herinnering, waarin het Hof reeds vermocht te oordelen dat naar aanleiding van de inwerkingtreding van een nieuwe wet, de personen die niet rechtstreeks door die nieuwe wet worden beoogd het voordeel ervan toch kunnen genieten, rekening houdend met de doelstellingen van de nieuwe wetgeving. Op dezelfde wijze moet het beginsel van gelijkheid voor de wet leiden tot de toekenning van de Belgische nationaliteit aan de personen die, vóór de inwerkingtreding van artikel 29 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, vóór de leeftijd van 18 jaar aan alle voorwaarden voldeden om de Belgische nationaliteit automatisch toegekend te krijgen. De geest van het Wetboek van de nationaliteit bestond immers erin een oplossing te bieden voor discriminaties die voordien bestonden en waaraan een einde diende te worden gemaakt.

A.1.4. De partij betwist eveneens de discriminatie op grond van het geslacht van de Belgische ouder bij de geboorte. Die discriminatie is in strijd met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgesteld te New-York op 18 december 1979, verbiedt zulke vormen van discriminatie. Het feit dat de partij nog steeds het slachtoffer is van de toepassing van de vroegere wet op de Belgische nationaliteit, die voorafgaat aan het Wetboek van de Belgische nationaliteit dat op 1 januari 1985 in werking is getreden, is ongrondwettig en vindt zijn oorsprong in het feit dat in de overgangsregeling de kinderen die op 1 januari 1985 ouder zijn dan 18 jaar van het voordeel van de nieuwe bepalingen uitgesloten zijn. De partij merkt verder op dat het voormelde Verdrag enkel een bekrachtiging is van een beginsel dat in de Belgische rechtsorde reeds jaren geldt en dat hetzelfde Verdrag uit de artikelen 1 en 55 van het Handvest van de Verenigde Naties, uit artikel 2 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en uit artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten algemene beginselen put die dat Verdrag schragen. Het heeft tot doel een aantal bepalingen die ertoe strekken de gelijkheid van mannen en vrouwen te verwezenlijken in één enkele en volledige tekst samen te brengen. Het Verdrag kent aan vrouwen dezelfde rechten toe als aan mannen wat betreft het verkrijgen, het wijzigen en het behouden van de nationaliteit alsmede het overdragen van de nationaliteit aan hun kinderen. De partij brengt de tekst van de artikelen 1, 2 en 9, tweede lid, van het Verdrag in herinnering, alsook de parlementaire voorbereiding van de wet houdende goedkeuring van dat Verdrag, die zeer duidelijk zijn in verband met de verbintenis die België inzake nationaliteit op zich neemt. De doelstellingen van het wetsontwerp houdende invoering van het nieuwe Wetboek van de Belgische nationaliteit zijn onder meer de invoering van de gelijkheid tussen man en vrouw en de uitbanning van elke vorm van discriminatie inzake nationaliteit, zowel uit het oogpunt van de overdracht van de nationaliteit aan de echtgenoot als uit dat van de overdracht ervan aan de kinderen. Die doelstelling is verwezenlijkt, maar wel op discriminerende wijze, vermits uit de overgangsbepalingen van de wet volgt dat ten aanzien van de jongeren die op 1 januari 1985 ouder waren dan 18 jaar discriminaties op grond van het geslacht van de ouder blijven bestaan.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. De Ministerraad onderstreept in de eerste plaats dat de eerste prejudiciële vraag om twee redenen niet duidelijk is : zij heeft betrekking op een bepaling, artikel 29 van het Wetboek, die verwijst naar andere

bepalingen, de artikelen 8 tot 10; de verwijzende rechter geeft overigens niet duidelijk en precies aan welke categorieën van personen te dezen moeten worden vergeleken. De Ministerraad veronderstelt in dat verband dat de verwijzende rechter de vreemdelingen die op 1 januari 1985 jonger waren dan 18 jaar, en die zich in één van de gevallen bevonden bedoeld in de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek, wil vergelijken met de vreemdelingen die op 1 januari 1985 ouder waren dan 18 jaar.

In hoofdorde is de Ministerraad van mening dat beide categorieën van vreemdelingen geen vergelijkbare categorieën waren. De leeftijd van 18 jaar is de grens tussen de minderjarigheid en de meerderjarigheid. Toen de wet van 28 juni 1984 werd aangenomen, bestond er weliswaar een verschil tussen de leeftijd van de burgerlijke meerderjarigheid (21 jaar) en de leeftijd die was vastgesteld in het Wetboek van de nationaliteit (18 jaar). Sindsdien is de leeftijd van de burgerlijke meerderjarigheid verlaagd tot 18 jaar. Over het algemeen kunnen minderjarigen en meerderjarigen niet met elkaar worden vergeleken. Dat geldt in het kader van de wetgeving op de nationaliteit. Minderjarigen verkrijgen automatisch de Belgische nationaliteit indien zij zich in één van de gevallen voor toekenning bevinden; personen met een vreemde nationaliteit moeten daarentegen, om de Belgische nationaliteit te verkrijgen, daartoe uitdrukkelijk hun wil te kennen geven. Een dergelijke wilsuiking heeft betrekking op het persoonlijk statuut van de betrokkene en is dus in principe enkel mogelijk voor personen die ouder zijn dan 18 jaar.

In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat de verschillende behandeling op een objectief criterium berust, namelijk de leeftijd van de betrokkene. Hij wenst de aandacht van het Hof te vestigen op het feit dat de in het geding zijnde bepaling een overgangsbepaling is. De wetgever heeft het opportuun geacht de beginselen van de nieuwe regels voor de toekenning van de Belgische nationaliteit onmiddellijk toe te passen op de vreemdelingen die op 1 januari 1985 minderjarig waren. Het was een gerichte overgangsmaatregel, met zeer beperkte gevolgen in de tijd. Die maatregel heeft is geenszins onredelijk; hij vormt duidelijk een beleidskeuze die onder de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de wetgever valt. Het Arbitragehof is niet bevoegd om zich uit te spreken over de opportuniteit van een dergelijke keuze.

Bovendien wordt in artikel 29 van het Wetboek onderstreept dat de regels voor de toekenning van de nationaliteit vervat in de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek, enkel de minderjarigen beogen. Dat wordt te dezen overigens niet bekritiseerd. Alleen de beperking vervat in artikel 29 wordt in het geding gebracht. Nu is het zo dat die beperking volwaardige betekenis krijgt door het feit zelf dat de regels voor de toekenning enkel de minderjarigen beogen. Verder dient eraan te worden herinnerd dat de vreemdelingen die op 1 januari 1985 ouder waren dan 18 jaar de mogelijkheid hebben de Belgische nationaliteit te verkrijgen indien zij voldoen aan de wettelijke voorwaarden voor het verkrijgen ervan. De in het geding zijnde bepaling is dus niet onredelijk.

A.2.2. Wat de tweede prejudiciële vraag betreft, oordeelt de Ministerraad dat uit de formulering van de vraag blijkt dat de verwijzende rechter artikel 29 van het Wetboek in die zin interpreteert dat het een discriminatie teweegbrengt die op het geslacht van de ouder van Belgische nationaliteit is gebaseerd. Hij kan niet instemmen met die interpretatie. Hij ziet immers niet hoe artikel 29 een discriminatie op grond van het geslacht van de Belgische ouder zou inhouden. Het verwijst niet naar dat criterium. Het verwijst naar de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek, die evenmin een dergelijk verschil in behandeling op grond van het geslacht van de ouder van Belgische nationaliteit behelzen. Tijdens de parlementaire voorbereiding heeft de wetgever aangegeven dat een van de algemene doelstellingen van het wetsontwerp erin bestond op het gebied van de nationaliteit iedere discriminatie tussen man en vrouw uit te schakelen. De Ministerraad besluit bijgevolg dat zowel de tekst van artikel 29 van het Wetboek als de wil van de wetgever aantonen dat er geen discriminatie bestaat op grond van het geslacht van de ouder van Belgische nationaliteit. De tweede prejudiciële vraag moet bijgevolg ontkennend worden beantwoord.

Antwoord van de eiser voor de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel

A.3.1. Wat de eerste prejudiciële vraag betreft, antwoordt de partij voor de verwijzende rechter aan de Ministerraad dat de twee beoogde categorieën van personen, enerzijds, de vreemdelingen zijn die de toepassing genieten van de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek van de nationaliteit omdat zij op 1 januari 1985 de leeftijd van 18 jaar niet hadden bereikt en, anderzijds, de vreemdelingen die de voorwaarden vervullen waarin de artikelen 8 tot 10 van het nieuwe Wetboek van de nationaliteit voorziet, maar die op 1 januari 1985 ouder waren dan 18 jaar. Te dezen gaat het meer bepaald om artikel 8 van het Wetboek van de nationaliteit, dat betrekking heeft op de kinderen van Belgische ouders.

Die partij is van mening dat die twee categorieën wel degelijk vergelijkbaar zijn. Artikel 8 van het Wetboek van de nationaliteit voorziet in geen enkele voorwaarde met betrekking tot de leeftijd van de betrokken persoon, aangezien het gaat om een bepaling die betrekking heeft op de toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van geboorte. Het heeft derhalve werking vanaf de dag van de geboorte. Het nieuwe Wetboek van nationaliteit is op retroactieve wijze in werking gesteld teneinde de Belgische nationaliteit toe te kennen aan reeds geboren kinderen, omdat zij voldoen aan de voorwaarden waarin is voorzien op grond van hun geboorte. Het aangeklaagde verschil in behandeling is niet gebaseerd op de tekst zelf van artikel 8 van het Wetboek van de nationaliteit, maar op artikel 29, waarin de voorwaarden voor de inwerkingtreding zijn bepaald. De vergeleken categorieën van personen zijn vergelijkbaar omdat ze in aanschouw worden genomen ten aanzien van dezelfde grond voor toekenning van de nationaliteit. Het gaat om personen die zich in dezelfde situatie bevinden, aangezien zij geboren zijn uit een Belgische ouder die voldoet aan de in artikel 8 van het Wetboek bedoelde voorwaarden. Zij bevinden zich in een vergelijkbare situatie, doch bevonden zich niet in die vergelijkbare situatie op hetzelfde ogenblik. De pertinente vraag luidt derhalve of dat verschil in behandeling discriminerend is. De partij betwist het argument van de Ministerraad dat gebaseerd is op een vergelijking tussen minderjarigen en meerderjarigen. In dit geval dienen niet minderjarigen met meerderjarigen te worden vergeleken, vermits de betrokken personen zich op de dag van hun geboorte in precies dezelfde situatie bevonden. De partij antwoordt bovendien dat het in dit geval niet erom gaat een onderscheid te maken tussen de verschillende modaliteiten van toekenning of verkrijging van de Belgische nationaliteit. Het gaat veeleer erom te bepalen of de manier waarop een van die wijzen van toekenning van de nationaliteit werkt, discriminerend is of niet.

Wat de objectieve en redelijke verantwoording van het verschil in behandeling betreft, antwoordt de partij aan de Ministerraad dat leeftijd op zich niet als een objectief criterium kan worden beschouwd. Zulks kan wel het geval zijn in bepaalde situaties, indien de leeftijd beantwoordt aan bepaalde kenmerken die eigen zijn aan de leeftijd van een persoon. Dat is te dezen niet het geval. De partij ziet niet in hoeverre het leeftijdscriterium pertinent is om een onderscheid te maken tussen personen die uit een Belgische ouder geboren zijn vóór 1 januari 1967 en personen die uit een Belgische ouder geboren zijn na 1 januari 1967. Ook al is dat criterium formeel of mathematisch gezien objectief, inzake nationaliteit is het geenszins pertinent.

De maatregel kan niet worden verantwoord op grond van het feit dat het een overgangsmaatregel is : het is juist omdat het om een overgangsbepaling gaat dat artikel 29 discriminerend is, aangezien het slechts aan bepaalde categorieën van personen de mogelijkheid biedt de toepassing te genieten van de terugwerkende kracht van de wijziging in de criteria voor toekenning van de Belgische nationaliteit. De partij betwist verder nog het feit dat de overgangsmaatregel slechts heel beperkte gevolgen heeft gehad. Nog steeds ondergaan talrijke personen het verschil in behandeling. De partij betwist eveneens het feit dat de maatregel onder de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de wetgever zou vallen : een dergelijke bevoegdheid mag niet worden aangewend om te discrimineren op een niet-objectieve en niet-redelijk verantwoorde wijze. Bovendien had de wetgever sinds 1980 de verplichting aangegaan een einde te maken aan de in het Wetboek van de Belgische nationaliteit vervatte discriminaties op grond van het geslacht.

A.3.2. Wat de tweede prejudiciële vraag betreft, betwist de partij de redenering van de Ministerraad. Zij voert aan dat het in het geding zijnde artikel 29 de aangeklaagde discriminatie teweegbrengt, doordat het ten aanzien van bepaalde personen, diegenen die op 1 januari 1985 de leeftijd van 18 jaar hadden bereikt, de gevolgen handhaaft van het vroegere Wetboek van de nationaliteit, dat een discriminatie teweegbracht op grond van het geslacht. Het is vanzelfsprekend dat de nieuwe regeling geen enkele discriminatie meer bevat. Betwistbaar is echter het feit dat artikel 29 het voordeel van de nieuwe regeling beperkt tot de personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hadden bereikt. De partij merkt verder op dat de Ministerraad het discriminerende karakter van de vroegere wetgeving niet betwist.

Antwoord van de Ministerraad

A.4.1. Het bij de wet van 28 juni 1984 ingevoerde Wetboek van de Belgische nationaliteit heeft een algehele herziening van de nationaliteitsregeling bewerkstelligt; de wetgever heeft een einde willen maken aan de voordien bestaande discriminaties inzake nationaliteit, en heeft met name elke vorm van discriminatie tussen man en vrouw willen uitbannen.

De categorieën van personen die discriminerend zouden worden behandeld, namelijk de personen die minderjarig waren op 1 januari 1985 en die in België geboren zijn uit een Belgische ouder en de personen die meerderjarig waren op 1 januari 1985 en in België geboren zijn uit een Belgische ouder, zijn geen vergelijkbare categorieën. Voor het overige schendt het verschil in behandeling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

De in het geding zijnde bepaling is een overgangsbepaling die de wil van de wetgever om een onderscheid te maken tussen de wijze waarop minderjarigen de Belgische nationaliteit kunnen verkrijgen en de wijzen waarop meerderjarigen die kunnen verkrijgen volkomen weergeeft. Zij is op een objectief criterium gebaseerd en is niet onredelijk daar het om een gerichte maatregel met beperkte gevolgen gaat. Zij vertolkt een beleidskeuze die tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de wetgever behoort, en die voornamelijk tot voordeel moest strekken van minderjarige kinderen die anders hadden moeten wachten tot de leeftijd van 18 jaar om de Belgische nationaliteit te verkrijgen door verklaring. De personen die op die dag meerderjarig waren, hadden, hunnerzijds, daarentegen reeds de gelegenheid gehad om een verklaring van nationaliteit af te leggen en aldus de Belgische nationaliteit te verkrijgen.

De verwijzing naar arrest nr. 50/98 is niet pertinent omdat in dat arrest de nieuwe afstammingswet van 30 maart 1987, die niet in een overgangsbepaling had voorzien, in het geding was; de rechtsleer was verdeeld over het gevolg van die wet voor de rechtstoestand van de kinderen die vóór de inwerkingtreding van die wet door hun moeder waren geadopteerd.

Wat de tweede prejudiciële vraag betreft, herhaalt de Ministerraad dat de aangevoerde discriminatie niet haar oorsprong vindt in artikel 29 van het Wetboek.

- B -

B.1. Artikel 8, § 1, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit bepaalt :

« Belg zijn :

1° het kind geboren in België uit een Belgische ouder;

[...] »

Artikel 29 van dat Wetboek bepaalt :

« De inwerkingtreding van de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit heeft niet tot gevolg dat de Belgische nationaliteit wordt toegekend aan de vreemdeling die op het tijdstip van die inwerkingtreding, de volle leeftijd van achttien jaar heeft bereikt. »

Het Wetboek van de Belgische nationaliteit dateert van 28 juni 1984, is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 12 juli 1984 en is in werking getreden op 1 januari 1985.

B.2. De Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel stelt het Hof twee prejudiciële vragen. In de eerste wordt het Hof gevraagd naar de bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 29 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, in zoverre het een verschil in behandeling teweegbrengt op grond van de leeftijd. In de tweede wordt het Hof gevraagd naar de bestaanbaarheid van diezelfde bepaling met de artikelen 10 en 11 van de

Grondwet, in zoverre zij een verschil in behandeling teweegbrengt op grond van het geslacht van de ouder van Belgische nationaliteit.

B.3. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet waarbij het Wetboek van de Belgische nationaliteit is ingevoerd, blijkt dat de wetgever een globale herziening heeft willen doorvoeren van de regeling inzake de Belgische nationaliteit. Een van de algemene doelstellingen van het ontwerp was de uitschakeling, op het gebied van de nationaliteit, van iedere discriminatie tussen man en vrouw, zowel wat de nationaliteitsoverdracht aan de echtgenoot als aan de kinderen betreft (*Parl. St.*, Kamer, 1983-1984, nr. 756/1, p. 13).

De wetgever heeft gewild dat de kinderen die reeds geboren waren, het voordeel konden genieten van de nieuwe regels die in dat verband waren vastgelegd. Hij heeft echter niet gewild dat zich een wijziging kan voordoen na de leeftijd van 18 jaar. Die bekommernis, die eveneens wordt geuit om andere bepalingen te verantwoorden, gaat uit van de volgende idee : « het blijkt immers dat de jongeren vanaf 18 jaar er wettelijk belang bij hebben dat hun nationaliteit niet wordt gewijzigd indien zij zelf daartoe de wens niet uiten » (*ibid.*, p. 18).

De wetgever heeft het opportuun geacht « de beginselen vervat in de nieuwe regels van toekenning van de Belgische nationaliteit onmiddellijk toe te passen op de kinderen, jonger dan 18 jaar, die geboren zijn vóór de dag van de inwerkingtreding van het Wetboek, zonder dat de belanghebbenden verplicht zijn een beroep te doen op de procedure van de nationaliteitskeuze. Zo zal een groot aantal kinderen die in België geboren zijn uit een vreemde ouder die zelf in België geboren is of uit een Belgische moeder, van rechtswege Belg worden op de dag van de inwerkingtreding van dit Wetboek. Zij zullen echter, zo zij dit wensen, vanaf de leeftijd van 18 jaar, op elk ogenblik afstand kunnen doen van de Belgische nationaliteit op voorwaarde dat zij niet staatloos worden en de koninklijke machtiging verkrijgen indien hun militaire situatie dit vereist » (*ibid.*, p. 26).

Wat de eerste prejudiciële vraag betreft

B.4. Het in de overgangsbepaling vervatte verschil in behandeling dat aan het Hof is voorgelegd, berust op een objectief criterium, namelijk het feit of de vreemdeling al dan niet de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Dat criterium is ter zake overigens pertinent omdat het

nationaliteitsrecht over het algemeen niet meer in een automatische toekenning van nationaliteit voorziet na de leeftijd van 18 jaar.

De bepaling is evenmin strijdig met het evenredigheidsbeginsel, aangezien de vreemdeling die de volle leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, gebruik kan maken van andere procedures om de Belgische nationaliteit te verkrijgen, namelijk de verklaring of de naturalisatie.

Wat de tweede prejudiciële vraag betreft

B.5. Artikel 8, 1°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit maakt een einde aan het verschil in behandeling op grond van het geslacht van de ouder van Belgische nationaliteit, en artikel 29 van dat Wetboek, de in het geding zijnde overgangsbepaling, breidt het voordeel van die wijziging uit tot de kinderen die reeds geboren zijn, voor zover zij de leeftijd van 18 jaar niet hebben bereikt.

Die wetsbepalingen zijn bijgevolg in overeenstemming met de door de wetgever nagestreefde doelstelling van gelijkheid van mannen en vrouwen. Aan de wetgever kan niet worden verweten dat hij het voordeel van de nieuwe bepalingen niet heeft toegekend aan de vreemdelingen die ouder zijn dan 18 jaar, daar de retroactieve toepassing van die bepalingen afbreuk zou doen aan de wenselijke stabiliteit van de nationaliteit, die het bepalend element vormt van het persoonlijk statuut.

B.6. De prejudiciële vragen dienen ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 29 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, in zoverre het bepaalt dat de vreemdeling die op het tijdstip van de inwerkingtreding van de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit de volle leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, het voordeel van het erin vervatte principe van de automatische toekenning van de Belgische nationaliteit niet kan genieten, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 14 mei 2003.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior